

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1628. usque ad annum 1634

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1778

VD18 90118871

§. 94. Sueci Nördlingæ ingenti clade affecti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67394](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67394)

dimisit, quem tamen Goetzius a Sita-
 viensi obsidione Lignitium versus reje-
 cit. Ubi cruentum prælium per tres
 omnino horas, æquata utrinque clade,
 ancipitique victoria commissum est:
 tandem vero Cæsareis Lignitzium sese
 recipientibus, Arnheimius Gloggaviam,
 Sueci Crossenam, & Brandenburgici
 Francofurtum ad Oderam occuparunt.

Sæc. XVII.
 A. C. 1634.

§. XCIV.

Sueci Nördlingæ ingenti clade affecti.

Postquam Ferdinandus Hungariæ Rex,
 Maximilianus Bavarizæ Elector, &
 Carolus Lotharingiæ Dux Suecos e
 tota Bavaria eliminarunt: eorum pro-
 gressibus obstabat Nördlinga Imperia-
 lis Sueviæ Urbs: Hanc ergo obsi-
 dione circumvallare, firmum fixum-
 que animo habuerunt: vicissim Vina-
 riensis, ut Urbi laboranti succurre-
 ret, Hornianas & Wirtembergicas
 legiones, & quicquid demum ex vi-
 cinis præfidiis, & Protestantium co-
 pias corradi poterat, in unum exerci-
 tum triginta millibus validum contra-
 xit, & repugnante licet Hornio prælii
 fortunam experiri statuit. Ferdinan-
 dus Rex hostis consilium subodoratus,
 castra haud procul a Nördlinga posuit,

Priorat.

Hist. di

Ferd. III.

part. I. l. 9.

Bougeant

Hist. Bell.

tric. part. I.

lib. 3.

Jäger. hist.

Eccl.

Sæc. XVII. urbem tota armorum vi expugnaturus.
A. C. 1634. Sueci autem hanc civitatem sibi semper fidam hosti relinquere, sibi & Protestantium nomini indecorum ratus, sexcentos milites urbi inferre parabat: ast a Cæsareis rejecti, superata convalescente, hostem ad prælium elicere incipiunt. Opportune sese Cæsareis tertia Septembris die Ferdinandus Hispaniæ Iulianus cum viginti suorum millibus junxit, quibus suppetiis auctus Ferdinandus Rex, urbem valida oppugnatione premere iussit, cum magna tamen suorum clade ab obsessis repulsus: Tum vere crebra velitatione plerumque Suecis secunda dimicatum, ipse quoque Vindobonariensis Cæsareos Equites, occisorum Duce Aldobrandino, ex sua statione depulerat, promotisque versus urbem castris montem Arenspurgum occupare festinabat, ratus, in superata hoc colle stare summam victoriæ: at tamen Galassus, qui hunc montem jam prior occupaverat, Suecos a Vindobona Duce immixtos iterata clade inde repulsi: die autem ad tenebras incitante nocturnum otium Suecos ab aggreffione distinuit, Cæsareos vero validius firmandum hunc collem animaverat. Ubi paululum diluxerat, motu Hornius e Sylva prorumpens, totum agminis robur die sexta Septembris ad præ-

præfatum fastigium duxit, tormenta- Sæc. XVII.
 que in Hispanos librare cæpit: Nec A.C. 1634.
 fegiores Hispani e tormentis sclopis-
 que suis densam globorum tempesta-
 tem in hostem effudere, Hornium, qui
 quindecies repetito impetu Arensper-
 gum montem occupare nitebatur, sem-
 per invicto animo repellentes; validius
 adhuc incaluerat pugnandi ardor, cum
 Sueci dextrum aciei cornu, cui præerat
 Rex, insolito furore aggrediebantur;
 mox enim Galassus, & Joannes de Werth
 cum Cæsareo - Bavaris generoso mor-
 tis contemptu in Vinariensis & Hornii
 legiones irrumpunt, easque non sine
 maxima suorum strage in proximam
 Syivam fugere compellunt. Accurrit
 tempestive Hornius cum recenti pe-
 ditum agmine, totoque impetu Cæ-
 sareorum propugnaculum aggreditur,
 & occupat, pulsus e statione binis
 legionibus, cæsisque Wurmio Tri-
 buno & Solmensi Comite: Tum
 vero Catholicorum sortem in extremo
 discrimine positam Superis curæ fuisse
 apparuit; cum enim Sueci spe sua vi-
 ctoriam jamjam devorantes turmatim
 advolarent, ex ipso confluentium nu-
 mero loci angustias excedente, confusio
 orta, præterea vix Horniani milites
 incauto impetu in propugnaculum ir-
 ruerant, cum ignis in pulveris nitrati

Sæc. XVII. dolia illapsus, tanta clade Suecorum
 A. C. 1634. quamplurimos discerptos in aera raptaret, ut ceteri in fugam dati propugnaculum, belli tormenta, & vix non palmam Hispanis cederent. Victoriæ autem huc morabatur Bernardus Vinariensis Dux, qui acerrimo pariter & cruento prælio cum Lotharingio Duce deceribat, everso tamen equitatu suo ad altera montis profugere compulsus est, cui etiam ipsemet Lotharingius e dextera sua vexillum eripuit, non sine prospero successus augurio: tum enim plane Suecorum acies inclinare cæperat, & quamvis Turrianus Hornianis subsidio accurreret, & Equitatus in colle lævæ manus confereret, nihilominus prævalente Cæsareorum fortitudine tam Herniani quam Vinarienses a Neapolitanis legionibus male excepti laxatis ordinibus in fugam acti sunt, amissis omnibus impedimentis, bellique tormentis: Cecidere eo prælio ferme sexdecim Suecorum millia, partim in fuga partim in prælio trucidata, præter Ombudinum & Darmstadiensem Duces, & aliosque Tribunos, sex millia a Cæsareis capta, atque in iis Hornius, Cratzius, Rosteinus, Schavelitzius, aliique inferiores Tribuni quamplurimum Cæsareis in spoliis cessere octoginta tormenta, quatuor curruum millia, &

Sæc. XVII.
A.C. 1634.

qui mille ducenti, ac trecenta vexilla, quæ ad summum Pontificem transmissa in Vaticano aliisque Templis Romæ in perenne victoriæ monumentum fuerunt affixa. Tenuit hæc pugna totis decem horis, vix unquam Victoribus gloriosior, & devictis magis funesta, nec etiam jam a multis retro annis Martis furor scænam magis horrendam pro conservanda exigui momenti urbe, quæ tamen mox Cæsaris clementiam implorare cogebatur, exhibuit. Ex Cæsareis nonnisi mille ducenti desiderati sunt. Tantulo impendio ingens hæc victoria stetit: Porro ex hac clade non minor erat Suecorum jactura, quam consternatio; Hornio enim capto, Belliduce in paucis strenuo, milites Sueci sine Duce, sine imperio erant, Otto quoque Rheni Comes paulopost a Lotharingio Duce & Joanne de Werth prope Cubam & Offenburgum obrutus, profligatusque ægre mortis periculum evasit, insuper Bannerus a Piccolomino in Thuringia, & Hassi a Cæsareis haud procul ab Hirsfelda fusi fugati que. Præterea Franconiæ, & Sueviæ urbes pene omnes in Cæsaris fidem, potestatemque vi aut ultronea deditio-
ne redierunt: Elector quoque Saxonix, quamvis in Bohemia Balthasarem Mar-
radium fudisset, repudiato tamen Sueco

X x 4

fæ-

Sæc. XVII. fædere in Cæsaris gratiam reverti parabat: Ex tanto igitur sinistrae fortunæ concursu haud temere sibi prælagabant Sueci, totam Catholicæ fæderis molem in eos incubituram, cum haud ultra Germanicæ libertatis Vindictæ sed Imperii, publicæque quietis hostes omniumque in Germaniæ calamitatum Authores audirent. Desperatas tamen Suecorum, Protestantiumque res in præmium Philippopolis sibi a Suecis deditæ restituit Ludovicus Franciæ Rex qui Duce Forcæo cum viginti armatorum millibus Lotharingiam invasit: inde ergo fœderati Protestantes ad novam spes erecti recentem militem conscripserunt.

§. XCV.

Trevirensis Archiepiscopi & Electoris molimina.

Annal. Trevir. Massen. lib. 24. Briet. Annal. Mund. t. 7. p. 563.

Vix depressis Protestantium animis Catholicorum fortuna caput extulerat, cum novi belli incendium Gallos inter & Hispanos exortum extremam calamitatem minaretur: Obtentum bellum suppeditabat Philippus Christophorus Trevirensis Archiepiscopus & Elector qui immodico in Gallos favore excrucatus, repudiatis Hispano-Cæsaris Franciæ Regis protectionem implere